

İLKOKUL VE ORTAOKULDA YAZI TERCİHİ: ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMENLER HANGİ YAZI TÜRÜNÜ KULLANIYOR?

Pınar BULUT

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, pnrbulut06@hotmail.com

Yasemin KUŞDEMİR

Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, yaseminakz@gmail.com

Demet ŞAHİN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, demet.sahin@gop.edu.tr

Özet

İlkokullarda yazı öğretimi, 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan usul ve esaslara göre bitişik eğik harfler kullanılarak yapılmaktadır. İlkokul birinci sınıfta bitişik eğik yazı ile yazı yazmayı öğrenen öğrenciler, dördüncü sınıfın sonuna kadar öğretim programında öngörüldüğü şekilde, yazı yazma işlemine bitişik eğik harfler ile devam etmektedir. 1-4 sınıflarda sınıf öğretmenleri öğrencilere bitişik eğik yazıyı öğretmeye ve yazının kullanımını sürdürmeye yönelik rehberlik görevini üstlenmiştir. 5. Sınıftan yani ortaokuldan itibaren öğrenciler branş öğretmenleri ile öğretim sürecine devam etmektedir. Bu çalışmada ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin hangi yazı türünü daha çok tercih ettiklerini belirlemek, eğer bitişik eğik yazı kullanmıyorlarsa buna sebep olan etmenlerin neler olduğunu ve bunların kaynaklarını ortaya koyabilmek amaçlanmıştır. Araştırma tarama türünde desenlenen nitel bir çalışma olup, 2014-2015 eğitim ve öğretim yılı bahar döneminde Kırıkkale ilinde 477 (ilkokul+ortaokul) öğrenci ve 30 ortaokul öğretmeniyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen anket ile toplanmış, veri analizinde frekans ve yüzde değerleri hesaplanmış, açık uçlu sorulara verilen cevaplar betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin yazı tercihi ilkokuldan ortaokula geçildiğinde farklılık göstermektedir. İlkokul öğrencileri genellikle bitişik eğik yazıyı; ortaokul öğrencileri dik temel yazıyı tercih etmektedir. 5. sınıftan itibaren branş öğretmenleri ile karşılaşan ortaokul öğrencileri daha çok dik temel yazı yazmaktadır. Ortaokul öğretmenleri okulda ve günlük yaşamlarında genellikle dik temel yazıyı tercih etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yazı tercihi, bitişik eğik yazı, dik temel yazı

THE PREFERENCE OF HANDWRITING IN PRIMARY AND SECONDARY SCHOOL: WHICH HANDWRITING TYPE DO THE STUDENTS AND TEACHERS PREFER?

Abstract

Teaching of handwriting in primary schools has been carried out by using cursive italic letters, according to principles and procedures of Turkish Education Program since 2005. primary school students learn to write by cursive italic writing in first grade and their handwriting process continues with cursive italic letters until the end of the fourth grade. Teachers of 1-4 th grade students, who basically teach all content areas, guide their students to the learning cursive italic handwriting and maintaining the use of cursive italic handwriting. On the other hand, middle grade students continue to classes with subject teachers, such as math teachers, science teachers . This research aims to determine whether primary

İlkokul ve Ortaokulda Yazı Tercihi: Öğrenci ve Öğretmenler Hangi Yazı Türünü Kullanıyor?

and secondary school students prefer cursive italic handwriting or upright basic writing most and to explore which factors are responsible for their preferences of handwriting style. This research was designed as a descriptive study by using qualitative research methods. It was conducted with 477 primary and middle school students, as well as 30 of their teachers in Kırıkkale during 2015 spring semester. The data was collected through a questionnaire developed by researchers. Descriptive analysis methods were used to analyze the data gathered from the questionnaire. Frequency and percentage values are calculated for data analysis. Results showed the difference between primary school students and secondary school students in terms of their handwriting style. Primary school students usually prefer cursive italic handwriting letters and secondary school students prefer upright basic letters. Middle school students use upright basic letters while they are writing. Middle school teachers also prefer upright basic letters in school and their daily lives.

Key words: *Handwriting preference, cursive italic handwriting, upright basic writing.*

Giriş

Dil, düşüncelerin paylaşılmasına imkân sağlamakta, bireyin kendini tanımaya ve düşüncelerini geliştirmesine yardım etmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma Türkçenin temel dil becerileridir. Yazma becerisi, diğer dil becerilerine göre daha kalıcı olma özelliğine sahiptir. Yazma çoğu kez duygu ve düşüncelerin semboller kullanılarak ifade edilmesi olarak görülmektedir. Bazı motor becerilerin kazandırılmasıyla başlayan yazma eylemi, içerisinde birden fazla bilişsel süreci de barındırmaktadır. Yazmanın sadece motor bir beceri olmadığı aynı zamanda çocukların metin oluşturmaya çok önemli katkılar sağladığı da bilinmektedir (Medwell ve Wray, 2008). Bu yüzden “bir sanat değerinden öğreten ve eğiten bir araca sonra da kendini ifade etmenin en yaygın şekline dönüşen yazı, bilginin yaygınlaşması ile birlikte eğitimin ve öğrenmenin de ayrılmaz bir parçası olmuştur” (Karadağ, 2014).

İlköğretim birinci sınıftan itibaren hızlı, doğru, anlayarak ve eleştirerek okumanın, işlek ve estetik görünümlü bir yazı yazmanın temeli ilk okuma yazma öğretimi ile atılır (Duran ve Akyol, 2010; Göçer, 2008). Başlangıçta çocuklara yazı yazmanın belli kuralları olduğu gerçeği fark ettirilir ve çocuklar uygulamayla, el yazısını kültürlerinin kurallarına göre üretmeyi öğrenirler (Hamstra-Bletz ve Blöte 1993; Akt: Arslan ve Ilgın,2010).

El yazısı okulda gün boyunca kullanılan ve bilgiyi ifade etmeyi sağlayan önemli bir beceridir (Fitzpatrick, Hart, Cortesa, 2013). Aynı zamanda günümüzde bireylerin en önemli gereksinimlerinden biri; işlek, okunaklı biçimde yazı yazma becerisidir. Çocukların okulda yapmak zorunda oldukları not alma, yazıyı kopya etme, yazılı metin oluşturma ve yazılı sınavlar gibi tüm görevler çocuğun el yazısı yeteneğine bağlıdır (Bara ve Morin, 2013). Ancak küçük çocuklar için yazma işi zorlu ve emek isteyen bir eylemdir (Graham, 2010). Eğer çocuklar asgari bir hız ve okunaklılıkla yazı yazamıyorlarsa, düşüncelerini de yazıya aktaramazlar (Bara ve Morin, 2013). Ancak yazma, dil becerileri içinde ihmal edilen bir beceridir (Medwell ve Wray, 2008). Okul çağındaki çocuklarda yazı yazma yeterliliğindeki başarısızlık hem akademik başarıyı hem de özsaygıyı olumsuz etkilemektedir (Feder ve

Majnemer, 2007). Zayıf yazarların yazma becerilerini geliştirme güçlükleri vardır ve bunun sonucu olarak eğitimsel ve duygusal gelişimleri olumsuz etkilenmektedir (Rosenblum, Weiss ve Parush 2003).

Bitişik eğik el yazısı, bilişsel, kinestetik ve algısal motor bileşenlerden oluşan karmaşık becerileri gerektiren bir etkinliktir. Okuldaki eğitim-öğretim etkinlikleri ve uygulamaları takip edebilmek için yazıyı bir araç olarak kullanan çocuklardan yazma işinde usta olmaları beklenmektedir (Rosenblum, Weiss, Parush, 2003). Bu nedenle yazma eylemi bir süreç olarak ele alınmalı ve bu süreci etkileyen faktörler belirlenerek daha nitelikli yazma ürünlerine ulaşılmalıdır. Fitzpatrick, Hart ve Cortesa (2013) el yazısı yazmada birincil ve ikincil faktörler olduğunu belirtmektedir. Birincil faktörler arasında motor ve bilişsel yeterlilikler; ikincil faktörler arasında ise çevresel destek, öğretimsel uygulamalar ve sınırlandırılmış görevler sayılabilir. Feder ve Majnemer (2007) ise ikincil faktörleri oturma pozisyonu, sıranın yüksekliği, kullanılan yazma materyali, kâğıt pozisyonu ve ortama ilişkin ışık ve ses unsurları olarak belirtmiştir.

Yazma öğretiminde hangi harflerin kullanılacağı da yazma eylemini etkileyen önemli faktörlerden biridir. İlk okuma yazma öğretimine hangi harfler kullanılarak başlanacağı ile ilgili olarak farklı ülkelerde farklı uygulamalar vardır. Örneğin; Amerika ve Kanada'da ilkökul düzeyinde 1. sınıfta dik temel yazı öğretilmekte, 2. ve 3. sınıfta eğik el yazısı öğretilmektedir (Bara ve Morin, 2013). Türkiye'de yazı öğretimi bitişik eğik el yazısı ile yapılmaktadır. Güneş (2007:19) bitişik eğik yazının hızlı yazılması, dikkati geliştirmesi, kelime tanımayı kolaylaştırması, rakam ve işaretlerin kolay fark edilmesi, beden gelişimine ve özellikle solak öğrencilere uygun olması vb. nedenlerle birçok ülkede kullanıldığını belirtmektedir.

Güneş'e (2006) göre dik temel harflerle yazılan yazıda her harften sonra durulduğu için yazı yazma süreci sık sık kesilmekte ve yavaşlamaktadır. Bu durum düşünme sürecini de etkilemektedir. Oysa bitişik eğik yazıda süreklilik ve hız, düşüncenin sürekliliği ve hızı ile birleşmekte ve birbirinin gelişimini desteklemektedir. Bitişik eğik yazı hızlı yazılmakta, kelime tanımayı kolaylaştırmakta, öğrencilerin beden ve kas gelişimine uygun olmaktadır. Ayrıca bitişik eğik yazı, öğrencinin yazı yazarken harflere, harf bağlantılarına ve ayrıntılara dikkat etmesini zorunlu kılmaktadır.

Türkçe Öğretim Programında (1-5 .Sınıflar) (MEB, 2005) bitişik eğik yazının neden kullanılması gerektiğine ilişkin şu açıklamalar yapılmaktadır:

1. Öğrencilerin başlangıçta eğik ve dairesel çizgiler çizdiği gözlenmektedir ve bu durum öğrencilerin bitişik eğik yazıya geçişini kolaylaştırmaktadır.
2. Öğrenciler anatomik yapıları gereği kalemi eğik olarak tutmaktadırlar.
3. Bitişik eğik yazının akıcı ve kesintisiz olması, soldan sağa doğru yazı yönünü desteklemektedir.

İlkokul ve Ortaokulda Yazı Tercihi: Öğrenci ve Öğretmenler Hangi Yazı Türünü Kullanıyor?

4. Bitişik eğik yazı geri dönüşlere izin vermemekte ve bu durum yazının akıcı ve doğru yönde gelişimini sağlamaktadır.

5. Bitişik eğik yazı harflerin doğru yazımını destekleyerek harflerin yazılış yönlerinin karıştırılmasını önlemektedir.

6. Bitişik eğik yazıdaki süreklilik, düşüncedeki süreklilik ile örtüşmekte ve böylece yazıda kazanılan akıcılık okuma becerisine yansımaktadır.

7. Dik temel harflerin ardından bitişik eğik yazı harfleri ile yazmaya başlayan öğrenciler bitişik eğik yazıya geçişte güçlük çekmektedir.

8. Bitişik eğik yazının estetik görünümü, öğrencilerin estetik bir bakış açısı geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

9. Bitişik eğik yazı alışkanlığı, öğrencilerin diğer yazı karakterleriyle yazılmış metinleri okumalarında problem çıkarmamaktadır.

10. Bitişik eğik yazı, sentez yöntemine uygun olduğundan Ses Temelli Cümle Yöntemi ile ilk okuma yazma öğrenme sürecini kolaylaştırmaktadır.

11. Yapılan araştırmalar, öğrencilerin bitişik eğik yazı harflerini yazmada bir problemle karşılaşmadıklarını ve bu yazı türünden zevk aldıklarını göstermektedir.

Öğrencilerin yazı türü (dik temel yazı/bitişik eğik yazı) tercihlerinde öğretmenler de önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Arslan ve Ilgın (2010) çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyı zorlayıcı, yorucu bulduğunu ve öğrencilerin yazılarının da düzensiz ve dağınık olduğunu ifade ettiklerini belirtmektedir. Bulut ve Aköz'ün (2010) sınıf öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı yazmadaki yeterliliklerini ortaya koydukları çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının %65'inin yazılarının eğim, %50'sinin harfler arasındaki bağlantı, %73.3'ünün kelimeler arası boşluk, %60'ının ise harfler arası boşluk açısından yeterli düzeyde olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla öğrencilerine model olma durumundaki öğretmenlerin yazılarının da bazı açılardan model olma özelliği taşımadığı görülmektedir. Tüm bu sonuçlardan yola çıkarak bu araştırmanın temel amacı ilkokul ve ortaokul öğrencileri ile ortaokul öğretmenlerinin yazı yazarken tercih ettikleri yazı türünü belirlemek ve bu tercihlerin sebeplerini ortaya çıkarmak olarak belirlenmiştir. Bu genel amaca dayanarak araştırmada cevap aranan sorular aşağıda sıralanmıştır:

1-İlkokul öğrencileri yazı yazarken hangi yazı türünü tercih etmektedirler?

2-Ortaokul öğrencileri yazı yazarken hangi yazı türünü tercih etmektedirler?

3-Ortaokul öğretmenleri yazı yazarken hangi yazı türünü tercih etmektedirler?

4-İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin bitişik eğik yazı hakkındaki görüşleri nelerdir?

5-Ortaokul öğretmenlerinin bitişik eğik yazı hakkındaki görüşleri nelerdir?

Yöntem

Tarama türünde desenlenen bu araştırma nitel bir çalışma olup, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırmaların en temel özelliği, üzerinde araştırma yapılan kişilerin bakış açılarıyla olay, olgu, norm ve değerleri incelemeye çalışmasıdır (Ekiz, 2009: 31).Kırıkkale il merkezindeki ilkokul ve ortaokullardaki öğrenciler ile ortaokullarda görevli öğretmenler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu belirlemek amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tercih edilmiştir. Bu örnekleme yöntemini seçmedeki “amaç, görel olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2006:108). Örneklem grubunu ilkokul 3. ve 4. sınıf; ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri ile ortaokulda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırma 477 öğrenci ve 30 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. İlkokul 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin yazılı ifade becerileri göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin anket formunu yazılı olarak doldurmada güçlük yaşayacağı dikkate alındığından bu sınıflar çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır. İlkokullarda görev yapan sınıf öğretmenleri 1-5. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı’na göre birinci sınıftan itibaren bitişik eğitimi yaptığından sadece ortaokul öğretmenlerinin yazı tercihleri incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubuna ait bazı bilgiler Tablo 1 ve 2’de sunulmuştur.

Tablo 1: Çalışma grubundaki öğrenci ve öğretmen sayıları

Okul	Öğrenci	Öğretmen
İlkokul	3. Sınıf	83 (42 erkek, 41 kız)
	4. Sınıf	72 (34 erkek, 38 kız)
Ortaokul	5. Sınıf	82 (49 erkek, 33 kız)
	6.Sınıf	64 (32 erkek, 32 kız)
	7. Sınıf	85 (40 erkek, 45 kız)
	8.Sınıf	91 (39 erkek, 52 kız)
Toplam	477	30

Tablo 2: Öğretmenlerin meslekî kıdemlerine ait bilgiler

Meslekî Kıdem	n	%
1-5 Yıl	8	26.7
6-10 Yıl	3	10.0
11-15 Yıl	7	23.3
15 Yıl ve üstü	12	40.0
Toplam	30	100

İlkokul ve Ortaokulda Yazı Tercihi: Öğrenci ve Öğretmenler Hangi Yazı Türünü Kullanıyor?

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın verileri, araştırmacıların hazırladığı anket ile toplanmıştır. Anketin oluşturulma sürecinde öncelikle araştırmacılar tarafından ilgili alanyazın taranarak soru havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan soru havuzundaki cümle ve ifadeler dil, anlatım ve yazım kuralları açısından bir Türkçe öğretmeni tarafından incelenmiş, düzeltilmiş ve yeniden yazılmıştır. Soru havuzu sınıf öğretmenliği alanında okuma ve yazma üzerine bilimsel çalışmaları olan 9 akademisyenin oluşturduğu uzman grubunun görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşüne sunulan taslak formda ilkokul öğrencileri için 12; ortaokul öğrencileri için 11; ortaokulda görev yapan branş öğretmenleri için 7 soru bulunmaktadır. Uzmanlar tarafından araştırmanın amacına uymadığı belirtilen veya aynı niteliği sorguladığı belirtilen maddeler araştırmacılar tarafından tekrar incelenmiştir. Bu aşamanın ardından toplam 2 soru çıkarılmış; 2 soru ise benzer olan diğer 2 soru ile birleştirilerek tek bir cümle halinde yeniden ifade edilmiştir. Son tahlilde soru ifadeleri anlatım, açıklık, yazım ve dil bilgisi bakımından düzenlenerek ankete son şekli verilmiştir. Ankette ilkokul öğrencileri için 10; ortaokul öğrencileri için 9; ortaokul öğretmenleri için 6 soru bulunmaktadır.

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlemesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. “Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2006:224). Bu araştırmada her soru cümlesi bir tema kabul edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen ve öğrencilerin anketteki sorulara verdikleri cevaplar ilgili tema altında tasnif edilmiştir. Bu süreçte frekans analizinden yararlanılmıştır. Frekans analizi, en basit şekliyle, birim veya öğelerin sayısı, yüzde ve oran tarzında görünme sıklığını ortaya koymaktır. Bu, belirli bir öğenin yoğunluğunu ve önemini anlamayı sağlar (Bilgin, 2006: 18). Verilen cevaplar her sınıf düzeyinde ayrı ayrı gruplandırılarak frekans ve yüzde değerleri şeklinde sunulmuştur.

Bulgular

1-Öğrencilerin Yazı Tercihlerinin İncelenmesi

- **Öğrencilerin kullandıkları yazı türü**

Araştırma kapsamında öğrencilerden hangi yazı türünü tercih ettiklerini ve bu tercihlerinin nedenlerini ayrıntılı bir şekilde açıklamaları istenmiştir. Elde edilen veriler ışığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 3: Öğrencilerin kullandıkları yazı türü

Sınıf düzeyi	Dik Temel Yazı(f)	Bitişik Eğik Yazı(f)	Her ikisi (f)
3	13	69	-

4	4	68	-
5	31	33	19
6	54	10	-
7	62	15	8
8	82	6	3

Tablo 3 incelendiğinde sınıf seviyesi yükseldikçe dik temel yazı kullanımının arttığı, bitişik eğik yazı tercih eden öğrencilerin sayısında ise azalma olduğu dikkat çekmektedir. Sadece 5. sınıf yani ortaokul 1. sınıf düzeyinde 19 öğrenci her iki yazı türünü de tercih ettiğini belirtmiştir. Bu sınıf düzeyi ilkokuldan ortaokula geçişte ilk sınıf olduğundan ve öğrenciler ilkokulda sürekli bitişik eğik yazı yazdıklarından dolayı bu sınıf düzeyinde her iki yazı türünün de tercih edilebileceği düşünülmektedir.

Öğrencilerin kullandıkları yazı türünü tercih nedenleri

Çalışma grubundaki öğrencilere hangi yazı türünü neden tercih ettikleri sorulmuş ve yazı tercihlerinin nedenlerine ilişkin yapılan analizler neticesinde aşağıdaki kategoriler elde edilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin Dik Temel Yazıyı Tercih Etme Nedenleri

Dik Temel Yazı Tercih Nedenleri	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Hızlı Yazma	-	-	3	6	9	15
Kolay Olma	-	1	9	22	35	39
Güzel Yazma	1	1	3	-	17	14
Alışkanlık	-	-	-	-	7	3
Görsel Güzellik	1	1	-	3	-	-
Ayrı Yazılma	-	-	-	-	1	-
Yorulmama	-	-	-	-	-	3
Sevme-Hoşlanma	-	1	6	3	3	2
El yazısını sevmeme	-	-	-	-	-	1
Düzenli olma/Karmaşık Olmama	-	-	-	5	2	2
Yatkın olma	-	-	-	-	-	1
El yazısının kötü olması	-	-	-	-	-	4
Rahat kullanım/Zorlanmama	-	-	1	1	2	5
Okunaklı yazma	-	-	-	2	-	3
Bitişik eğik yazının karmaşık olması	-	-	-	-	-	1
Bitişik eğik yazının zor	-	-	-	-	-	1

İlkokul ve Ortaokulda Yazı Tercihi: Öğrenci ve Öğretmenler Hangi Yazı Türünü Kullanıyor?

olması						
Bitişik eğik yazının zaman alması	-	-	-	4	-	-
Dik Temel Harfler ile yazmayı öğrenme/Bilme	1	-	-	2	1	-
Zorunlu olma	-	-	-	1	-	-
Derslere/Öğretmene Göre Kullanılan Yazının Farklılık Göstermesi	-	-	-	5	7	-
Bitişik Eğik Yazı Yazamama	1	-	-	3	-	-

Tablo 4 incelendiğinde dik temel yazıyı tercih eden öğrenciler çoğunlukla bu yazı türünün diğer yazı türüne göre daha kolay olduğunu, bu yazı türü ile hızlı ve güzel yazdıklarını ayrıca alışkanlıklarının bir sonucu olarak dik temel yazıyı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Özellikle hızlı yazılması ve kolay olması sebebiyle dik temel yazıyı kullandıklarını belirten öğrencilerin sayısı sınıf düzeyine bağlı olarak artmaktadır.

Tablo 5: Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazıyı Tercih Etme Nedenleri

Bitişik Eğik Yazı Tercih Nedenleri	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Güzel Yazma	-	-	5	-	3	3
Hızlı Yazma	4	3	-	-	1	1
Alışkanlık	15	12	4	-	2	3
Sevme-Hoşlanma	2	1	1	1	2	-
Bitişik Eğik Yazı ile yazmayı öğrenme/bilme	21	10	6	1	3	-
Kolay Olma	3	9	10	1	-	-
Görsel Güzellik	4	6	-	2	-	-
Dik temel harflerle çok yazım yanlış yapılması	1	-	-	-	-	-
Okunaklı Olma	-	3	-	-	-	-
Zorunluluk	-	21	16	-	-	-
Dik temel harfler ile yazarken zorlanma	-	2	-	-	-	-
El becerisini geliştirme	-	1	-	-	-	-
Dik temel harfler ile yazmayı bilmeme	-	-	1	-	-	-
Dik temel harfler ile yazamama	-	-	2	-	3	-
Dik temel harfler ile	-	-	1	-	-	-

İlkokul ve Ortaokulda Yazı Tercihi: Öğrenci ve Öğretmenler Hangi Yazı Türünü Kullanıyor?

4	20	52
5	60	23
6	62	2
7	81	2
8	89	2

Tablo 7 incelendiğinde sınıf seviyesi yükseldikçe özellikle ortaokul düzeyinde öğrencilerin hangi yazıyı kullanmak istiyorlarsa izin verildiği sonucuna ulaşılmıştır. İlkokul düzeyinde (3 ve 4. sınıf) öğrencilerin çoğu yazı tercihinde özgür olduklarını söylese de bu öğrenciler bitişik eğik yazıyı kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu sonucun çıkmasında etkili olan en önemli faktörün ilkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yazı öğretimine bitişik eğik harfler kullanılarak başlanması ve öğretmenlerin de ilkokul düzeyinde bu yazının kullanılması konusundaki rehberliği olduğu düşünülmektedir.

Yazı tercihinde hızlı yazma, okunaklı yazma, kolay yazma, güzel (estetik) yazma vb. unsurlar da etkilidir. Araştırmaya katılan öğrencilere hangi yazıyı kullanarak daha kolay yazı yazabildikleri sorulmuş ve elde edilen veriler Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Öğrencilere göre daha kolay olan yazı türü

Sınıf	Dik Temel Yazı(f)	Bitişik Eğik Yazı (f)	Her İkisi (f)
3	20	63	-
4	22	50	-
5	40	37	6
6	51	12	-
7	69	15	-
8	80	8	2

Tablo 8 incelendiğinde sınıf seviyesi arttıkça dik temel yazı yazmanın daha kolay olduğunu söyleyen öğrencilerin sayısının daha fazla olduğu görülmektedir. Dik temel yazıyı tercih eden öğrenciler çoğunlukla bu yazı türünün diğer yazı türüne göre daha kolay yazıldığını, bu yazı türü ile hızlı ve güzel yazdıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca alışkanlıklarının bir sonucu olarak dik temel yazıyı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bitişik eğik yazı yazmanın zor olduğunu ifade eden öğrenciler, dik temel yazıyı tercih etme nedenin bu yazı türünde harflerin ayrı yazılması olarak ifade etmişlerdir. Bitişik eğik yazıyı tercih eden öğrenciler alışkanlık hâline gelen bu yazı türünü kolay, hızlı yazma ve görsel açıdan güzel gördüğü için tercih ettiklerini yazılı ifadelerinde dile getirmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilere hangi yazı türünü daha güzel buldukları sorulmuş ve elde edilen veriler Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9: Öğrencilerin daha güzel buldukları yazı türü

Sınıf	Dik Temel Yazı(f)	Bitişik Eğik Yazı (f)	Her ikisi (f)
3	23	60	-
4	31	41	-
5	42	35	6
6	49	14	-
7	62	21	1
8	71	19	1

Sınıf seviyesi arttıkça öğrencilerin daha güzel buldukları yazı türü bitişik eğik yazıdan dik temel yazıya doğru kaymaktadır. Öğrencilere dik temel yazıyı neden daha güzel buldukları sorulduğunda; bu yazı türünün okunaklı olduğunu, görsel açıdan güzel olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin kullanmayı tercih ettikleri yazı türüne bağlı olarak görsel açıdan güzel buldukları yazı türünün de bu duruma paralel olarak değiştiği söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilere hangi yazıları daha kolay okudukları sorulmuş ve elde edilen veriler Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10: Öğrencilere göre daha kolay okunan yazı türü

Sınıf	Dik Temel Yazı(f)	Bitişik Eğik Yazı(f)	Her ikisi (f)
3	45	38	-
4	37	35	-
5	54	16	13
6	56	7	-
7	73	7	4
8	85	2	4

Tablo 10 incelendiğinde ilkokul düzeyinde bitişik eğik yazı ile yazma çalışmalarına başlamış olmalarına rağmen öğrencilerin, dik temel yazıyı okumanın daha kolay olduğunu söyledikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Dik temel yazı ile okumanın daha kolay olduğunu söyleyen öğrenciler bu yazı türünün ayrı yazılması, açık ve anlaşılır olması, okunaklı olmasını sebep olarak göstermişlerdir. Öğrencilerin dik temel yazıyı daha kolay okuyor olmalarının sebebi ders kitaplarının dik temel yazıyla yazılmasından kaynaklanıyor olabilir. Bitişik eğik yazıyı okumanın kolay olduğunu söyleyen öğrenciler ise bu yazı türüne alıştıkları için, aynı zamanda görsel olarak güzel görüldüğü için okumanın kolay olduğunu belirtmişlerdir.

İlkokul ve Ortaokulda Yazı Tercihi: Öğrenci ve Öğretmenler Hangi Yazı Türünü Kullanıyor?

2- Ortaokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yazı Tercihlerinin İncelenmesi

Araştırmaya Kırıkkale il merkezinde görev yapan 30 öğretmen katılmıştır. Bu öğretmenlerin 14'ü kadın, 16'sı erkektir. Öğretmenlerin anket sorularına verdikleri cevaplar incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Araştırmada öğretmenlere yöneltilen sorulardan biri okul dışında özel hayatlarında hangi harflerle yazı yazdıklarıdır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %87'si okul dışında özel hayatında yazı yazarken dik temel yazıyı kullanmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler bunun nedenleri arasında en çok, dik temel yazıyı kullanmanın rahat ve kolay olması, alışkanlık, okunaklı olması sebeplerini sıralamışlardır. Okul dışında bitişik eğik yazı kullanan öğretmenlerin oranı ise %13'tür. Bitişik eğik yazıyı tercih eden öğretmenler bunun nedenleri arasında daha hızlı yazılma ve estetik olma nedenlerini belirtmişlerdir.
2. Araştırmaya katılan öğretmenlere yöneltilen sorulardan bir diğeri okulda eğitim öğretim faaliyetleri esnasında hangi yazıyı kullandıkları sorusudur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %87'si okuldaki çalışmalarında dik temel yazıyı kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler bunun nedenlerini şu başlıklar altında sıralamışlardır.
 - Öğretmenlerin % 30'u (9) dik yazıyı okunaklı ve anlaşılır olduğu için tercih etmektedirler.
 - Öğretmenlerin %13.3'ü (4) dik yazıyı yazmak daha kolay olduğu için tercih etmektedirler.
 - Öğretmenlerin %13.3'ü (4) ortaokula devam eden öğrencilerin bitişik yazı doğru ve okunaklı biçimde yazamadıklarını bu sebeple kendilerinin de derslerde dik temel yazıyı kullandıklarını belirtmişlerdir.
 - Öğretmenlerin %10'u (3) ders kitaplarının dik yazı ile yazılmasının kendilerinin de dik yazıyı kullanmalarına sebep oluşturduğunu anlatmışlardır.
 - Öğretmenlerin %10'u (3) dik yazı yazmanın daha hızlı olduğunu düşünmektedirler. Bu sebeple de yazı etkinliklerinde zamandan tasarruf sağlamak için dik yazıyı kullanmaktadırlar.
 - Öğretmenlerin % 3'ü (1) dik temel yazıda özgün bir yazım tarzı oluşturmanın daha kolay olduğunu, bitişik eğik yazının yapısı gereği buna çok fazla imkân vermediğini ifade etmişlerdir.
 - Öğretmenlerin % 3'ü (1) diğer öğretmenlerin ve sınıflardaki öğrencilerin çoğunluğunun dik temel yazıyı kullandıklarını, kendilerinin bu sebeple dik yazıyı kullandıklarını belirtmişlerdir.
 - Öğretmenlerin % 3'ü (1) kendisine has yazı tarzını özgürce oluşturmak için; geriye kalan %3'lük kısım ise günlük hayatta kullanılan yazılarda, tv. ve medyada dik yazı kullanıldığı için dik yazıyı kullanmaktadırlar.

3. Araştırmaya katılan öğretmenlere hangi yazıyı kullanarak yazı yazmanın daha kolay olduğu sorulmuştur. Öğretmenlerin %86.7'si (26) bu soruya dik temel yazıyla, %13.3'ü(4) ise bitişik eğik yazıyla cevabını vermiştir. Öğretmenler kitap, dergi ve gazetelerin bu yazıyla yazıldığını, harfleri birleştirmek işiyle uğraşmadıkları için dik temel yazıyı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.
4. Öğretmenlere hangi yazı türünü kullanarak yazılan yazıların daha güzel olduğu sorulmuştur. Öğretmenlerin %67'si dik temel yazıları; %33'ü bitişik eğik yazıları güzel bulduklarını belirtmişlerdir.
5. Araştırmaya katılan öğretmenlere hangi yazı türü ile yazılan yazıları daha kolay okudukları sorulduğunda, öğretmenlerin %96.7'si dik temel yazıları daha kolay okuduklarını, %3.3'ü ise bitişik eğik yazıları daha kolay okuduklarını belirtmişlerdir. Dik temel yazıyı daha kolay okuyan öğretmenler bunun nedenleri arasında harflerin bağımsız yazılması, harfler arasında bağlantı olmaması, dik temel harflere aşına olma ve basılı kitaplarda dik temel yazının olmasını sıralamışlardır.
6. Öğretmenlere derslerinde öğrencilerini yazı tercihi konusunda serbest bırakıp bırakmadıkları sorulduğunda, öğretmenlerin %83.3'ü (25) bu soruya evet, %16.7'si (5) ise hayır cevabını vermiştir. Evet cevabını veren öğretmenler bu durumun sebepleri arasında öğrencilerinin rahat oldukları yazı türünde yazı yazmalarını istediğini, öğrencilerin hangi yazıyı kullanarak daha okunaklı yazı yazıyorlarsa o yazıyı kullanmaları gerektiğini, hayır cevabı veren öğretmenlerin ise müfettişlerin bitişik eğik yazı yazılması konusunda ısrarcı olduklarını, el yazısı yazılmasının zorunlu olması ve kendileri kullandığı için bu yazı türünün kullanılmasını istediklerini belirtmişlerdir.

Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulgularından ulaşılan sonuca göre öğrencilerin yazı tercihi ilkokuldan ortaokula geçildiğinde farklılık göstermektedir. İlkokul öğrencileri genellikle bitişik eğik yazıyı; ortaokul öğrencileri ise dik temel yazıyı tercih etmektedir. 5. sınıftan itibaren branş öğretmenleri ile karşılaşan ortaokul öğrencileri daha çok dik temel yazıyı tercih etmektedirler. Durmuşçelebi ve Avcı (2014) araştırmasında ilkokul öğrencilerinin bitişik eğik yazıyı düzenli olarak kullandıklarını, 5, 6, 7 ve 8. sınıflara doğru gidildikçe öğrencilerin bitişik eğik yazılarında bozulma olduğu ve dik temel yazıya geçiş yaptıklarını tespit etmiştir. Bu açıdan araştırma bulguları bu çalışmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Okul öncesi ve 1-6. sınıf öğretmenlerinin yazı öğretimine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan Asher'in (2006) yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin el yazısı öğretme ve kullanmada birbirleri arasında (kademeler arası) tutarlılık olması gerektiğini vurgulamıştır. Çalışmaya katılan öğretmenler düz ya da bitişik eğik yazı

İlkokul ve Ortaokulda Yazı Tercihi: Öğrenci ve Öğretmenler Hangi Yazı Türünü Kullanıyor?

olmasına bakılmaksızın öğrencilerin okunaklı yazı yazmalarını istediklerini dile getirmişlerdir. Yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin yazı yazma konusunda sıkıntı yaşamalarını engellemek amacıyla kademeler arasında kullanılan yazı çeşidinin tutarlılığını sağlamak amacıyla bir bütünlüğün oluşturulması gereklidir denilebilir.

Araştırmada sınıf seviyesi yükseldikçe dik temel yazı kullanımının fazlaştığı, bitişik eğik yazı tercih eden öğrencilerin sayısında ise azalma olduğu dikkat çekmektedir. Sadece 5. sınıf yani ortaokul 1. sınıf düzeyinde 19 öğrenci her iki yazı türünü de tercih ettiğini belirtmiştir. Bu sınıf düzeyi ilkokuldan ortaokula geçişte ilk sınıf olduğundan ve öğrenciler ilkokulda sürekli bitişik eğik yazı yazdıklarından dolayı bu sınıf düzeyinde her iki yazı türünün de tercih edilebileceği düşünülmektedir. Akkaya ve Kara (2012) da çalışmalarında 6. sınıf öğrencilerinin yaklaşık % 40'ının bitişik eğik yazı yazmadıklarını belirtmektedir. Bu araştırmada da özellikle ortaokul düzeyinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun bitişik eğik yazıyı kullanmadıkları görülmektedir. Bara ve Morin'in (2013) 236 ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrencisi ile yaptıkları çalışmada ilk okuma yazmayı el yazısı ile öğrenen 4. Sınıf öğrencilerinin %86'sı el yazısı kullanmaktadır. Yine 4. sınıf öğrencilerinin %14'ü her iki yazı türünü tercih etse de ağırlıklı olarak el yazısını kullanmaktadırlar. İlk okuma yazmayı el yazısı ile öğrenen 5. sınıf öğrencilerinde ise el yazısını kullanma oranı %59.3'e düşmekte, bu sınıf düzeyindeki öğrencilerin %35.6'sı her iki yazı türünü kullansa da ağırlıklı olarak el yazısını, %5.1'i de yine her iki yazı türünü kullansa da ağırlıklı olarak dik temel yazıyı kullanmaktadır. Demir (2013) tarafından yapılan ve ilkokuldaki yazma kazanımlarının ortaokulda gerçekleşme düzeyinin incelendiği araştırma 1170 sekizinci sınıf öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Okunaklı ve bitişik eğik yazı yazma oranının % 0.9 olduğu bu araştırmanın sonucuna göre ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin büyük bir bölümü dik yazıyı kullanmaktadırlar. Sonuç olarak bu araştırmaların hepsinden sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin dik temel yazıyı daha fazla kullandıkları sonucu çıkarılabilir. Eğik yazı harfleri ile yazı yazmayı öğrenen öğrencilerin daha sonra düz yazıyı tercih ederek öğrenim hayatlarına devam ediyor olmaları bir bütünlüğün sağlanması gerekliliğini de ortaya çıkarmıştır. Aynı zamanda ortaokul öğretmenlerinin de tercih tamamen kendilerinde olmasına rağmen dik temel yazıyı kullanmaları öğrencileri dik temel yazı kullanmaya teşvik ettiğinden bütünlüğü sağlamak amacıyla her iki kademe de dik temel harfler kullanılabilir.

Dik temel yazıyı tercih eden öğrenciler çoğunlukla bu yazı türünün diğer yazı türüne göre daha kolay olduğunu, bu yazı türü ile hızlı ve güzel yazdıklarını ayrıca alışkanlıklarının bir sonucu olarak dik temel yazıyı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Özellikle hızlı yazılması ve kolay olması sebebiyle yazılarında dik temel yazıyı kullandıklarını belirten öğrencilerin sayısı sınıf düzeyine bağlı olarak artmaktadır. Akkaya ve Kara'nın (2012) çalışmalarında bitişik eğik yazı kullanmayan 6. sınıf öğrencilerinde bu yazı türünün okunaklı olmaması, bazı öğretmenlerin öğrencilerden düz yazı ile yazmalarını istemesi, güzel yazamama, bu yazı türünü

sevmeme ve yazının kötü görünmesi sebebiyle kullanmadıklarını, ayrıca bu yazı ile yazı yazarken zorlandıklarını, hızlı yazamadıklarını, okunan kitapların düz yazıyla yazılmasının da önemli bir etken olarak belirtmişlerdir. Kadioğlu (2012) 4 ve 5. sınıf öğrencileri ile görüşme yöntemi kullanarak yaptığı çalışmada öğrencilerin bitişik eğik yazının yavaş yazılması, okunaksız olması ve harflerin iç içe geçmesinin en önemli sorunlar olarak, bitişik eğik yazının estetik görünmesini ve hızlı yazılmasını ise bu yazı türünün olumlu yanları olarak belirtildiğini ifade etmektedir. Bu açıdan araştırma bulgularının benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Araştırma sonucuna göre ilkökul öğrencilerinin %55'i kullanacağı yazı türünü seçmede özgür olduğunu ve öğretmenlerinin kendilerine bu konuda müdahale etmediğini; ortaokul öğrencilerinin %90'ı yazı türünü kullanma konusunda öğretmenlerinin kendilerini özgür bıraktığını belirtmişlerdir. Ortaokul öğretmenlerinin yaklaşık %83'ü öğrencilerini yazı tercihi noktasında özgür bıraktıklarını belirtmişlerdir. Sınıf seviyesi yükseldikçe öğretmenlerin öğrencileri yazı türünü seçme konusunda serbest bıraktıkları anlaşılmıştır.

Elde edilen sonuçlardan hareketle ortaokuldaki öğrencilerin çoğunlukla dik temel yazıyı kullanmalarının sebeplerinden birinin öğretmenlerin tercih ettikleri yazı türü olduğunu söylemek mümkündür. Ders kitabında, yazı tahtasında, televizyonda vb. ortamlarda bu yazı ile karşılaşan öğrencilerin dik temel yazıya aşinalıkları artmakta ve bu yazıyı daha çok kullanmaktadırlar. Ortaokul düzeyindeki öğrencilerin ilkökulda bitişik eğik yazı ile yazmaya başladıkları düşünüldüğünde dik temel yazıyı daha kolay bulmaları yazı öğretiminde tercih edilen yazı türünün tekrar gözden geçirilmesi gerekliliğini de gündeme getirmektedir.

Öğrenci görüşlerine göre ilkökulda sınıf öğretmenlerinin çoğunlukla bitişik eğik yazıyı kullanarak tahtaya yazı yazdıkları görülmektedir. Branş öğretmenleri ise tahtaya yazı yazarken dik temel yazıyı kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu duruma sebep olarak dik yazının kolay, okunaklı ve anlaşılır olmasını göstermişlerdir. Duran (2011) tarafından sınıf öğretmenlerinin katılımıyla yapılan araştırma sonucuna göre öğretmenler bitişik eğik yazı harflerinin tamamının yazım şekillerini uygun bulmamaktadırlar. Bu sebeple bir an önce dik temel harfle ilk okuma yazma öğretimine geçilmesi gerektiğini önermektedirler. Duran'a (2011) göre bu sonuç önemsenmelidir. Öğretmenlerin bitişik eğik yazı öğretimine karşı tutumlarının, sınıf içi eğitim öğretim süreçlerine olumsuz yansıtacağı söylenebilir. Coşkun ve Coşkun (2014) tarafından yapılan çalışmada da sınıf öğretmenlerinin tahtada çoğunlukla bitişik eğik yazı kullandıkları, Türkçe öğretmenlerinin ise derslerde dik temel yazıyı kullandıkları anlaşılmıştır. Yılmaz ve Çakır'ın (2015) ortaokullarda öğrenciler ve branş öğretmenleriyle yaptıkları araştırmanın sonucuna göre öğretmenlerin % 93.3'ünün bitişik eğik yazı ile yazmayı bilmediği için ders içinde ve dışında dik temel yazıyı kullandığı tespit edilmiştir. Yazı tercihlerine odaklanan ve farklı tarihlerde yapılan bu araştırmaların sonuçları birbirini desteklemektedir. İlkokulda sınıf öğretmeni tarafından öğretilmesi zorunlu olan bitişik eğik yazının ortaokuldaki benzer sebepler ileri sürülerek branş öğretmenleri tarafından kullanılmadığı sonucu

İlkokul ve Ortaokulda Yazı Tercihi: Öğrenci ve Öğretmenler Hangi Yazı Türünü Kullanıyor?

ortaya çıkmaktadır. 2005 yılında Türkçe Öğretim Programı'nın yenilenmesiyle ilkokullarda öğretilmesi ve kullanımı zorunlu hale gelen bitişik eğik yazının ortaokullardaki branş öğretmenleri tarafından benimsenmemiş olması üzerinde dikkatle düşünülmesini zorunlu kılmaktadır.

Öğrenciler dik temel yazıyı kolay, hızlı ve güzel yazmalarına olanak sağladığı için tercih ettiklerini, öğretmenler ise yazımı kolay, anlaşılır olması sebebiyle tercih ettiklerini dile getirmişlerdir. Sınıf seviyesi arttıkça öğrenciler dik temel yazı yazmanın daha kolay olduğunu belirtmişlerdir. Dik temel yazıyı tercih eden öğrenciler çoğunlukla bu yazı türünün diğer yazı türüne göre daha kolay yazıldığını, bu yazı türü ile hızlı ve güzel yazdıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumu alışkanlık olarak ifade eden öğrenci sayısı da çoğunluktadır. Bitişik eğik yazıyı tercih eden öğrenciler alışkanlık, aynı yazı türü ile yazmayı öğrenme ve zorunluluktan tercih ettiklerini, öğretmenler ise görsel açıdan güzel olması, hızlı yazmaya olanak vermesi, düzgün yazmayı sağlaması sebebiyle tercih ettiklerini ifade etmişlerdir.

Sınıf seviyesi arttıkça öğrencilerin kullanmayı tercih ettikleri yazı türüne bağlı olarak görsel açıdan güzel buldukları yazı türünün de değiştiği sonucuna ulaşılmıştır. İlkokulda bitişik eğik yazı yazan öğrenciler bu yazı türünü güzel bulmakta; ortaokulda ise dik temel yazı yazan öğrenciler bu yazı türünü güzel bulmaktadır.

Ortaokul öğretmenleri günlük yaşamlarında genellikle dik temel yazıyı tercih etmektedir. Tercih edilen yazı türüne bakıldığında ortaokul öğrenci ve öğretmenlerinin cevapları arasında benzerlik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kaynakça

Akkaya, A. ve Kara,Ö.T. (2012). 6. Sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazıda yaşadıkları sorunların nedenleri üzerine görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 313-336.

Arslan, D. ve Ilgın, H. (2010). Öğretmen ve öğrencilerin bitişik eğik yazı ile ilgili görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2), 69-92.

Asher, A. V. (2006). Handwriting instruction in elementary schools. *American Journal of Occupational Therapy*, 60, 461-471.

Bara, F. ve Morin, M-F.(2013). Does the handwriting style learned in the first grade determine the style used in the fourth and fifth grades and influence handwriting speed and quality? A comparison between french and quebec children. *Psychology in the Schools*, 50 (6), 601-617.

Bilgin, N.(2006). *Sosyal bilimlerde içerik analizi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Bulut, P. ve Aköz, Y. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı yazma yeterliliklerinin değerlendirilmesi, *9.Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu* Fırat Üniversitesi/Elazığ.

Coşkun, E. ve Coşkun, H. (2014). İlkokul ve ortaokullardaki bitişik eğik yazı uygulamalarına ilişkin öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11 (26), 209-223.

Demir, T. (2013). Yazma becerisine yönelik kazanımların ortaokulda gerçekleşme düzeyi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 1 (1), 45-56.

Duran, E. (2011). Bitişik eğik yazı harflerinin yazım şekillerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 55-69.

Duran, E. ve Akyol, H. (2010). Bitişik eğik öğretimi çalışmalarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(4), 817-838.

Durmuşçelebi, M. ve Avcı, Ö.Y. (2014). İlköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıyı kullanma düzeyleri. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume 9/3, Winter, 601-618.

Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (2. Baskı) Ankara: Anı Yayıncılık.

Feder, K.P. ve Majnemer, A. (2007). Handwriting development, competency and intervention. *Development Medicine & Child Neurology*, 49, 312-317.

Fitzpatrick, P., Hart, N.V., Cortesa, C. (2013). The influence of instructional variables and task constraints on handwriting performance. *The Journal of Educational Research*, 106, 216-234.

Göçer, A. (2008). *Etkinlik temelli ilköğretim ve yazma öğretimi*, Ankara: Anı Yayıncılık.

Graham, S. (2010). Want to improve children's writing? Don't neglect their handwriting. *The Education Digest*, September 2010, 49-55.

Güneş, F. (2006). Niçin bitişik eğik yazı?, *MEB Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 71, 17-19.

Güneş, F. (2007). *Ses temelli cümle yöntemi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınları.

Kadioğlu, H. (2012). Bitişik eğik yazıya ilişkin öğrenci görüşleri. *Akademik Bakış Dergisi Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*, 2012 (31), 1-10.

Karadağ, R. (2014). Öğretmen adaylarının bitişik eğik yazıya ilişkin tutumları ve öğrenme biçimleri arasındaki ilişki. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (31), 655-667.

MEB (2005). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı (1-5. Sınıflar)*.

Medwell, J. ve Wray, D. (2008). Handwriting-a forgotten language skill? *Language and Education*, 22 (1), 34-47.

Rosenblum, S., Weiss, P.L., Parush. (2003). Product and process evaluation of handwriting difficulties: *Educational Psychology Review*, 15 (1), 41-81.

İlkokul ve Ortaokulda Yazı Tercihi: Öğrenci ve Öğretmenler Hangi Yazı Türünü Kullanıyor?

Yıldırım,A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara:Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, M. ve Çakır,Y.(2015).İlköğretim ikinci kademedeki (6–7. sınıf) öğretmen ve öğrencilerin bitişik eğik yazıya ilişkin görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı, s. 276 – 297.